

عنوان مقاله:

ارزیابی اثرات تغییر اقلیم بر منابع آب تجدید پذیر حوضه آبریز دریای خزر

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین المللی تغییر اقلیم (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

علی سوری نژاد - استادیار دانشگاه پیام نور - مرکز شهریار

خلاصه مقاله:

در سالهای اخیر آورد سالانه رودخانهها در سراسر حوضه آبریز دریای خزر بشدت کاسته شد و خسارات جبران ناپذیری به منابع آب وارد گردید. جهت بررسی این موضوع، با در نظر گرفتن پیامدهای ناگوار ناشی از اثرات احتمالی تغییر اقلیم بر روی منابع آب در سراسر حوضه آبریز دریای خزر، هفتزیر حوضه ارس، تالش-تالاب انزلی، سفیدرود بزرگ، لاهیجان- نور، هراز- نکا، قره سو-گرگانرود و اترک بعنوان مطالعات موردی انتخاب شده و هدف از آن ارزیابی روند تغییرات بلندت سری های زمانی بارندگی و آورد سالانه رودخانه ها می باشد که با استفاده از آزمون های پارامتریک رگرسیون خطی و ناپارامتریک من-کندالانجام شده است. دراین تحقیق نخست با استفاده از ایستگاههای هواشناسیو آب سنجی وزارت نیرو و سازمان هواشناسی کشور همه داده های مورد نیاز بارندگی سالانهو سری زمانی احجام جریان سطحی آورد سالانه رودخانه ها برای یک دوره آماری 47 ساله (از سال آبی 1347-48 تا 1393-94) استخراج و محاسبه شد، سرانجام جهت آشکارسازی اثرات تغییر اقلیم بر روی منابع آب سطحی، روند تغییرات بلند مدت پارامترهای بارش و آبدهی سالانه هر کدام از زیر حوضه با دو آزمون پارامتریک رگرسیون خطی و ناپارامتریک من-کندال با نرم افزار SPSS در سه دوره مختلف کوتاه مدت و بلندمدت (30، 17 و 8 ساله) بررسی و محاسبه گردید. بر اساس نتایج این تحقیق میانگین 30 ساله آبدهی ها زیر حوضه ها نسبت به بلندمدت بین 8 تا 28 درصد مثبت بوده است، اما میانگین 17 ساله در مقایسه با دهه های گذشته بین 13 تا 48 درصد کاهش داشته است. بنابراین حجم جریانهای سطحی رودخانه ها در سراسر حوضه خزر در دو دوره مزبور نسبت به بلند مدت در حدود 37 و 46 -کاهش داشته است، در صورتی که در مقایسه با آن اختلاف ریزشهای جوی حدود 2 درصد بوده است. همچنین بر اساس نتایج این تحقیق روند کاهشی بارندگی بلندمدت هر کدام از این زیر حوضه ها در سطوح اطمینان 05/0 و 01/0 معنی دار نبوده است، اما آماره z جریانهای سطحی در زیرحوضه ارس معادل 48/4، -تالش -تالاب انزلی 6/4، -سفید رود بزرگ 46/4، -لاهیجان -نور 34/3، -هراز-نکا 53/2، -قره سو-گرگان 33/4، -حوضه اترک 23/3 و در سطح کل حوضه آبریز دریای خزر معادل 53/4 و معنی دار می باشد. بدین ترتیب روند تغییر پذیری آبدهی رودخانه ها در مقایسه با بارش های جوی از شدت کاهشی بسیار زیادی بر خوردار بوده و مورد تایید هر دو آزمون می باشد.

کلمات کلیدی:

بارش، تغییر اقلیم، منابع آب، جریان سطحی، دریای خزر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/640574>

